

mende de Forslag, som her foreligge, kun foreløbige. Og saa for saa vidt maa det altsaa siges, som det allerede af flere ærede Medlemmer med Føie er sagt, at denne Forhandling har en ganske egen Karakter, hvorved jeg ikke vil have sagt, at den ikke kan faae sin Betydning; men det er vist, at baade Forhandlingen og Afstemningen faar en anden Karakter, end den under andre Omstændigheder vilde have. Jeg maa saaledes, som Betænkningen nu foreligger, særlig holde mig til den Maade, hvorpaa den er motiveret, at man ikke vil holde sig til Regeringens Forslag, tiltrods for det Frenskridt, som derved vilde gjøres, og uagtet den Tanke, som gaar igjennem Regeringens Forslag, er en Grundtanke, som vilde gjøre sig gjældende ud over dettes Vedtagelse i nærværende Samling — thi derom tror jeg, at vi Alle ere enige, at for saa vidt den finansielle Tilstand tillader det, er en Nedsættelse, om ikke udelukkende paa Forbrugsafgifter, saa dog tillige og meget væsentlig paa disse, hensigtsmæssig; det ligger altsaa i det hele Standpunkt, som Finantsministeren har indtaget, — at naar de finansielle Kræfter tilstede det, vil netop som det naturlige Resultat, om jeg saa maa sige, af Finantslovens Behandling en Nedsættelse paa den ene eller den anden Stat kunne indtræde. Men naar nu det ærede Udvalgs Flertal motiverer de overordentlige vidtgaaende Forslag til Nedsættelse i Tolden ved den stærke Stigning i Forbrugsafgiften, saa tror jeg, at der ikke kan udledes en saadan Slutning af det virkelige Forhold, naar man noget nærmere undersøger det. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgtreds (Jønger) har allerede i saa Henseende fremhævet forskellige Betragtninger. Han har gjort en Indsigelse gjældende, og han har, om jeg saa maa sige, stillet et Spørgsmaal. Det ærede Udvalg har gjort gjældende, at Indførselstolden viser en saadant stærkt Stigen i Forhold til andre Afgifters Bælt; det har dækket ved de 5 Aar 1858—63, og dernæst ved den følgende Periode. Det ærede Medlem fra Kjøbenhavn gjorde nu allerede en Indsigelse gjældende imod uden videre at sammenligne Tiden efter 1864 med den tidligere Tid, og jeg tror, at den er fuldkommen berettiget. Der er et gammelt Ord, som siger, at Intet sker saa sørgeligt under Solen, at det ikke har noget Godt til Følge. Jeg tror, det kan anvendes her. Der er ikke Tvivl om, at Forandringen i Toldterritoriet har haft en meget væsentlig Indflydelse paa den Maade, hvorpaa nu Toldindtægternes Størrelse i Kongeriget viser sig. Det er umuligt at udregne, i hvilket Omfang Forandringen i Toldterritoriet har medvirket til det forskellige Resultat, der viser sig, men at det har haft en overordentlig stor Indflydelse, er der ikke Tvivl om. En Bemærkning i denne Retning har været gjort tidligere af Mange i sin Tid; det blev naturligvis den Gang mod-

sagt — det er naturligt —, men den senere Erfarung har vist, at man, naar man vil spørge om, hvorledes Toldindtægterne i Virkeligheden fordele sig, ikke kunde gaa efter en simpel proportional Deling efter Folketallet i de forskellige Landdele. Den Tid ligger overhovedet for langt tilbage i Tiden, til at man ved Sammenligning med den kan komme til et Udbytte, der har nogen umiddelbar finansiell Betydning i nærværende Døgn. Derimod lægges der jo saa stærkt Vægt paa Stigningen af Forbrugsafgiften siden den Tid i og for sig og i Forbindelse med andre Afgifter. Det første Aar, 1864—65, kan imidlertid her ikke komme i nogen Betragtning, idet det jo vil erindres, at da vare vi endnu under Indflydelse af Forhold, som forhindrede en normal Tilstand. Jeg fremhævede ved Sagens 1ste Behandling, hvorledes man, naar man ikke vil hengive sig til et blot Følelsesindtryk, om jeg saa maa sige, naar man vil gjøre sig Rede for Sagens virkelige Stilling, maatte spørge sig, hvorledes ere vi stillede sammenligningsvis med andre Lande, og jeg tror, at de Resultater, jeg den Gang fremhævede, havde fortjent noget mere Opmærksomhed, end det synes, at Udvalget har sjenket dem. Jeg har senere fortsat Gransningen af disse Forhold, fordi det er mig om at gjøre at komme saa tilbunds som muligt i disse Forhold. Vil man nu da i Virkeligheden gjøre sig Rede for Forholdet mellem Forbrugsafgifter og andre Afgifter, maa man gaa frem med nogen Kritik. Det gaar ikke an blot at holde sig til den Maade, hvorpaa de forskellige Afgifter ere grupperede paa vor Finantslov; thi de tildeels tilfældige Hensyn, som der have raadet, kunne ikke være veiledende ved en saadan Undersøgelse af disse Forhold, som her tiltrænge. Vil man fra den Tankegang, som her kommer i Betragtning, vil man fra det Synspunkt, hvorom det gjælder i denne Sag, spørge om Forholdet mellem, hvad man i Korthed kalder de direkte og de indirekte Skatter, saa maa man f. Ex. aabenbart regne Arveafgiften til de direkte, den kan ikke samles med Forbrugsafgifterne, men maa samles med, hvad vi ellers pleie at kalde de direkte Skatter, altsaa Hartkornsafgiften, Bygningsskatter osv. Dernæst maa vi fra dem begge udfondre Stempelafgifter, Sportelafgifter og Lignende; det er blandede Afgifter, der ikke saaledes uden Videre kunne slaas sammen enten med Forbrugsafgiften eller med de direkte Skatter. Fremdeles, mine Herrer, naar vi i Virkeligheden ville gjøre os Rede for, hvorledes Skattebyrden fordeles sig her i Landet, er det, som et æret Medlem alt under Sagens 1ste Behandling i Forbigaaende henledede Opmærksomheden paa, ogsaa aldeles nødvendigt at tage Hensyn til Kommuneskatterne. Derfor vi nu gjøre dette, hvorledes stiller det sig saa, naar vi sammenligne Forholdene i Danmark med Forholdene i Norge og England? Jeg har med Hensyn til Danmark taget en noget